

Nepridobitni projekt za vrtce, osnovne in srednje šole
**MEDNARODNI DAN STRPNOSTI – DAN ZA STRPNOST
IN PRIJATELJSTVO 2018/2019**

Projekt podpirajo
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport & Ministrstvo za pravosodje

Častna pokroviteljica projekta je
varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer

Medijski pokrovitelj projekta je časopis Delo

*Ob mednarodnem dnevu strpnosti
se pogovarjamo in ustvarjamo na temo strpnosti in nestrpnosti*

RAZLIČNI LJUDJE, RAZLIČNI NAZORI,
ZARADI TEGA NASTANEJO SPORI.
DO SPOROV PA PRIPELJEJO RAZLIČNI DOGODKI,
NAJVEČKRAT PA STEREOTIPI IN PREDSDOKI.
MISELNOST, DA SMO VSI RAZLIČNI,
VENDAR BI MORALI BITI BOLJ ETIČNI.
ČE TUDI MED NAMI SO RAZLIKE,
TE NISO VELIKE.
KER VSI DIHAMO ENAK ZRAK,
VSI NAREDIMO VELIKO NAPAK.
VSI SVOJIM SANJAM SLEDIMO,
ZATO OD SEDAJ NAPREJ DO DRUGAČNIH STRPNI BODIMO.
ČEPRAV SO MED LJUDMI RAZLIKE, MED CELINAMI RAZMAKI,
TO NI POMEMBNO, KER V SRČU SMO VSI ENAKI!

Rok Hrustel, 9.b,
OŠ Petrovče

Tema projekta za mednarodni dan strpnosti 2018 je

»STOP OBREKOVANJU«

- Vabimo vas, da v projektu **sodeluje vaša celotna šola** – dijaki vseh oddelkov in razredov.
- Bistvo projekta je **pogovor z dijaki** na temo strpnosti in nestrpnosti (obrekovanja) **ter ustvarjanje pisnih izdelkov** na temo obrekovanja, ki so potem **razstavljeni** in **sodelujejo na natečaju**.
- Način sodelovanja v projektu: **samostojna izvedba delavnice (1 šolska ura) v okviru rednega pouka po priloženih navodilih, postavitev skupne razstave izdelkov dijakov** in **sodelovanje na prav posebnem natečaju**.

Dijaki, ki bodo ustvarili najboljši pisni izdelek, ki bo izbran na posebnem natečaju, bodo skupaj z mentorjem deležni častnega sprejema pri varuhinji človekovih pravic.

Izbrani pisni izdelki otrok bodo objavljeni tudi v osrednjem slovenskem časopisu Delo.

Izbrani izdelki dijakov bodo sodelovali na skupni razstavi vseh vrtcev in šol, ki jo bomo organizirali. V lanskem šolskem letu je bila ta razstava v Državnem zboru RS.

Skupini izžrebanih dijakov in mentorjev bomo podarili ekskurzijo - voden ogled središča OZN na Dunaju, ki je eden od štirih centrov OZN na svetu.

Spoštovani ravnatelji, profesorice in profesorji srednjih šol!

V Izobraževalnem centru Eksena vas vabimo k sodelovanju v našem edinstvenem nepridobitnem človekoljubnem **projektu Mednarodni dan strpnosti – dan za strpnost in prijateljstvo**.

Sodelujete lahko tako, da učitelji v vaši srednji šoli **v tednu mednarodnega dneva strpnosti (16. november) z dijaki pri pouku oziroma v okviru rednih aktivnostih izvedejo izobraževalno-ustvarjalno delavnico**, za katero **vam podarjamo navodila**. Tema letošnjega projekta je **STOP OBREKOVANJU**.

Na delavnici se učitelji z dijaki najprej pogovorijo o strpnosti in nestrpnosti (obrekovanju), zatem pa dijaki **ustvarjajo pisne izdelke** na to temo, ki jih na vaši šoli ob koncu delavnice razstavite. Hkrati bomo organizirali **osrednjo nacionalno skupno razstavo izbranih izdelkov**. V lanskem šolskem letu je bila ta razstava v **prostorih Državnega zbora Republike Slovenije, častni pokrovitelj projekta** pa je bil **predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez**.

Letos pa bo poleg tega natečajna komisija izbrala tudi **najbolj ekspresivne pisne izdelke dijakov**, ki bodo skupaj z mentorji deležni **častnega sprejema pri varuhinji človekovih pravic**, ki jim bo podelila **svečano plaketo**. Eden ali več teh pisnih izdelkov bo tudi **objavljen v časopisu Delo oziroma nedeljski izdaji časopisa Nedelo**.

Ob zaključku projekta bomo izžrebani skupini dijakov in profesorjev podarili še nepozabno doživetje: poučno **izobraževalno ekskurzijo: voden ogled generalnega sedeža Organizacije Združenih narodov na Dunaju** (Dunajski mednarodni center), ki je eno od štirih generalnih središč OZN po svetu (New York, Ženeva, Dunaj in Nairobi).

Projekt sledi načelom **Bele knjige o vzgoji in izobraževanju** (npr. sprejemanje in razumevanje različnosti; spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi; vzgajanje za medsebojno strpnost, solidarnost za miroljubno sožitje in spoštovanje soljudi), **Učnemu načrtu za srednje šole** (npr. pri predmetih slovenščina, sociologija, filozofija, zgodovina itd.) in **Agendi OZN 2030** (npr. zavezanost k spodbujanju strpnosti in medsebojnega spoštovanja).

Projekt podpira uresničevanje **Ustave Republike Slovenije** (človekove pravice in temeljne svoboščine) ter uresničevanje **človekovih in otrokovih pravic**, kot so opredeljene v **Splošni deklaraciji človekovih pravic, Deklaraciji o otrokovih pravicah, Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin** ter **Konvenciji o otrokovih pravicah**.

Več o projektu si lahko preberete tudi na naši spletni strani:

<http://www.eksena.si/mi-smo-za-strpnost/mednarodni-dan-strpnosti-v-vrtcih-ter-osnovnih-srednjih-solah/>

NAMEN PROJEKTA:

Ob priložnosti mednarodnega dneva strpnosti še dodatno **izpostaviti in ozavestiti pomen strpnosti in problematiko obrekovanja** ter skozi to **spodbujati medsebojno spoštovanje, razumevanje, sprejemanje ter posledično prijateljstvo in sodelovanje**.

CILJI PROJEKTA:

Dijakom dati priložnost, da skozi **lastno izražanje še bolj ozavestijo pomen strpnosti in spoznajo problematiko obrekovanja**.

Dijake **spodbuditi, da se še bolj zavedajo pomena strpnosti in da razmišljajo, kaj prinaša obrekovanje**, kakšne so torej posledice obrekovanja.

Dijake spodbuditi k **razvijanju in negovanju medsebojnih odnosov, ki vsebujejo strpnost, sprejemanje in spoštovanje**, ter **spodbujanje medsebojnega prijateljstva in sodelovanja**.

IZVEDBA DELAVNICE za SREDNJE ŠOLE

Delavnica traja **1 šolsko uro** in jo za dijake **izvedete sami po priloženih navodilih** v okviru pouka oziroma svojih rednih dejavnosti bodisi **v petek, 16. novembra 2018, ali katerikoli drug dan v tem tednu (od 12. do 16. novembra)** v **1., 2., 3. in 4. letniku**:

- pri predmetu **slovenščina** (po učnem načrtu se lahko navežete na umetnostno ali neumetnostno besedilo),
- pri predmetu **filozofija** (po učnem načrtu se lahko npr. navežete na filozofa Sokrata)
- pri predmetu **sociologija** (vključevanje v vse cilje pri predmetu),
- pri predmetu **zgodovina** (Splošna deklaracija človekovih pravic itd.),
- pri **tujih jezikih**,
- na **razrednih urah** (odnosi med dijaki itd.),
- ob **kulturnih dnevih** itd.

DODATNO:

Vabimo vas, da dodatno **poglobite temo obrekovanja ali strpnosti skozi naše seminarje**, ki so primerni tako za **profesorje kot za starše** <http://www.eksena.si/seminarji/>

➔ Pri tem vam še posebej priporočamo naš **seminar OBREKOVANJE – ZAHRTNI UNIČEVALEC**.

STOP OBREKOVANJU

»Obrekovanje je nestrpnost št. 1.«
(Izobraževalni center Eksena)

Obrekovanje je **zlonamerno oziroma škodoželjno širjenje laži**, neresnic, izkrivljenih, pristranskih, pretiranih, nepopolnih ali negativnih nepreverjenih informacij **o drugem človeku ali skupini ljudi z namenom, da bi mu/jim škodovali**.

Obrekovanje ni nekaj nedolžnega, ampak je resna oblika nestrpnosti, ki je žal vse preveč splošno razširjena in nekaj vsakdanjega, hkrati pa je pogosto spregledana. Zato je treba dvigniti raven zavedanja, da je **obrekovanje škodljiva oblika nestrpnosti in socialnega nasilja**, ki ima uničevalne posledice, ki so lahko zelo hude tako za posameznike kot za družbo.

V sodobnem času **interneta in spletnih družbenih omrežij** (kot so npr. Facebook, Twitter in Instagram) je obrekovanje čedalje bolj razširjeno ter postaja čedalje večja težava in grožnja medsebojnim odnosom ter človekovim pravicam. **Otroci in mladi so pri tem še posebej občutljiva skupina**, saj je internet v teh časih nekaj vsakdanjega, številni mladi pa veliko časa preživijo na internetu in spletnih družbenih omrežjih. Obrekovanje lahko med otroki in mladimi vodi tudi v nastajanje zaprtih skupin, ki so nastrojene proti določenim vrstnikom in so do njih ignorantske, izključevalne, zaničevalne ali odkrito nestrpne.

Zato je zelo pomembno, da še zlasti otroke in mlade ozavestimo o problematiki in škodljivosti obrekovanja in jih spodbudimo k razvijanju spoštljivih medsebojnih odnosov, v katerih ni obrekovanja, hkrati pa jih **spodbudimo h kritičnemu razmišljanju, k logičnemu sklepanju in neodvisnemu mišljenju**. To jim posledično omogoča, da lahko v svojem življenju uresničujejo tako človekove pravice kot svoje dolžnosti ter postajajo **samostojni, razmišljujoči, odgovorni in ustvarjalni posamezniki**.

Več o obrekovanju si lahko preberete na spletni strani našega **projekta Stop obrekovanju**:
www.obrekovanje.si

**PROGRAM DELAVNICE ZA SREDNJE ŠOLE
ZA OBELEŽITEV MEDNARODNEGA DNEVA STRPNOSTI 2018**

NAVODILA ZA IZVEDBO DELAVNICE:

Na delavnico lahko kot posebnega gosta, ki vam jo bo pomagal izpeljati, povabite ugledno strpno osebo (npr. župana, športnika, umetnika itd.), bodisi iz lokalnega okolja bodisi od drugod.

- **Učitelj dijakom najprej na kratko predstavi pojem strpnosti** skozi Unescovo Deklaracijo o načelih strpnosti (1. člen – Opredelitev strpnosti; <http://www.eksena.si/deklaracija-o-nacelih-strpnosti/>).
- **Zatem jim s pomočjo zgodbe o Sokratovih cedilih** (<http://www.eksena.si/projekti/stop-obrekovanju/>) predstavi in razloži, kaj je obrekovanje in kakšne so posledice obrekovanja. V pomoč vam je lahko tudi spletna stran projekta Stop obrekovanju www.obrekovanje.si. Lahko pa poiščete vsebino na to temo tudi v knjigah ali na internetu. Pri razlagi obrekovanja vam je lahko v pomoč naslednja opredelitev:

»Obrekovanje je škodoželjno širjenje laži oziroma neresnic ter izkrivljenih ali negativnih nepreverjenih o drugem človeku ali skupini ljudi z namenom, da bi mu/jim škodovali.«

- **Sledi pogovor profesorja z dijaki o obrekovanju in strpnosti.** Profesorju so lahko pri razgovoru v pomoč naslednja vprašanja:
 - Spomnite se situacije, ko ste nekoga obrekovali ali ko ste bili obrekovani, in ozavestite, kako ste se ob tem počutili?
 - Ali opazate obrekovanje med vrstniki? Koga se najbolj obrekuje?
 - Ali na internetu in spletnih družbenih omrežjih vidite veliko obrekovanja?
 - Spomnite se situacije, ko se je obrekovalo (bodisi neposredno bodisi kot opazovalec), in jo opišite.
 - Kakšne posledice je na vas pustilo obrekovanje: bodisi kot tarča – ko so vas obrekovali (ali si bil žalosten, sam, zapuščen, obupan, jezen itd.) – bodisi kot tistemu, ki je obrekoval?
- Zatem profesor dijakom predstavi 5 Eksena korakov, kako preprečimo obrekovanje v vsakdanjem življenju: <http://www.eksena.si/projekti/stop-obrekovanju/>
- **Dijaki nato dobijo nalogo, da se na temo obrekovanja izrazijo skozi pisano besedo.** Dijaki naj na **temo obrekovanja NAPIŠEJO pesem, spis, pismo, pravljico, basen, opis osebe, poročilo o nekem dogodku ali intervju.** Zaželeno je, da pišejo **o lastni izkušnji**, bodisi ko so bili obrekovani s strani drugih, bodisi ko so sami nekoga obrekovali ali ko so bili priče obrekovanju (na primer: pesem o tem, kako dijak doživlja obrekovanje s strani sošolcev).

- **Dijaki nato oddajo svoj pisni izdelek profesorju in ob tem** jih profesor lahko tudi povabi, da s **podpisom »Načela stop obrekovanju*«** simbolično izkažejo pripravljenost, da vnašajo v svoje življenje spoštovanje ter odgovorno ravnanje do sebe in drugih, s tem ko se odločajo, da ne obrekujejo. Ta del ni obvezujoč in ga vključite po želji in tudi dijaki se podpišejo po lastni odločitvi. **Načelo stop obrekovanju vam bomo poslali naknadno.*
- ****Dodatno: VIDEOIZDELEK – po želji:** če želite, lahko na vaši šoli dijake spodbudite, da **ustvarijo kratek videoposnetek na temo obrekovanja**. Priporočeno je, da posamezen videoposnetek ustvari skupina dijakov. Dolg naj bo največ 2 minuti, naj bo poučen, izobraževalen, izviren in zanimiv.

Naša priporočila za videoizdelek:

- Dijaki lahko pripravijo skeč na temo obrekovanja, ki vsebuje situacijo obrekovanja, kaj je doživljal tisti, ki je bil obrekovan, kaj je doživljal tisti, ki je obrekoval, poda posledico obrekovanja oz. konkretne situacije ter prikaže rešitev situacije.
- Dijaki lahko tudi uglasbijo napisano pesem na temo obrekovanja in jo posnamejo.

Vse videoposnetke si bo ogledal naš poseben kolegij, izbrane izdelke pa bomo delili tudi na naši Facebook strani, zato je treba pri oddaji videoposnetka poslati tudi soglasje za objavo.

PROGRAM PROJEKTA PO IZVEDENI DELAVNICI:

- **RAZSTAVA:** v skupnih prostorih v šoli pripravite skupno **razstavo izdelkov vseh dijakov (vseh razredov in oddelkov)**, ki so nastali na delavnici. Naslov razstave naj bo **MEDNARODNI DAN STRPNOSTI – DAN ZA STRPNOST IN PRIJATELJSTVO: STOP OBREKOVANJU**. Na razstavi naj bodo tudi podpisane zaveze Načela stop obrekovanju. Razstavo postavite po 16. novembru in naj bo na ogled vsaj 1 mesec. Povabite tudi starše dijakov in deležnike iz lokalnega okolja, da si jo ogledajo.
- **SODELOVANJE V NATEČAJU – SPREJEM PRI VARUHINJI ČLOVEKOVIH PRAVIC, OBJAVA V ČASOPISU DELO oziroma NEDELO in SODELOVANJE NA SKUPNI RAZSTAVI:** profesorji skupaj **izberite en pisni izdelek dijakov za vsak odderek** (po enega za 1., 2., 3., 4. letnik), ki po vašem mnenju najboljšo prikazuje obrekovanje:
 - Te **izbrane izdelke dijakov** nam **najkasneje do 7. decembra pošljite** v elektronski obliki (napisane v dokumentu Word, pisava Verdana, velikost 12) na naš elektronski naslov strpnost@eksena.si s pripisom »**Mednarodni dan strpnosti 2018 – SŠ**«.
 - Prispeli izdelki naj vsebujejo naslednje podatke: ime in priimek dijaka, razred, naziv srednje šole, ime in priimek mentorja/mentorice.
 - Zraven nam pošljite tudi soglasje, da se lahko ti izdelki dijakov javno razstavljajo, objavljajo v knjigah, zbornikih, medijih, na internetu in spletnih družbenih omrežjih.
 - **Ti izdelki bodo sodelovali na natečaju**, v katerem se bodo izbrali avtorji, ki bodo skupaj s svojimi mentorji deležni **častnega sprejema pri varuhinji človekovih pravic**, hkrati pa se bodo potegovali za **objavo v časopisu Delo oziroma v njegovi nedeljski izdaji Nedelo**.
 - Hkrati bodo med izdelki izbrani tudi tisti, ki bodo **sodelovali na osrednji nacionalni skupni razstavi izbranih izdelkov**. Objavljeni pa bodo tudi v **skupnem zborniku projekta, ki ga bomo izdali**.
- **ŠIRI STRPNOST in PRIJATELJSTVO:** pisne izdelke (pesmi, spise itd.), ki ste jih izbrali kot najboljše, naj **dijaki, ki so jih napisali, na glas preberejo v vseh razredih v vseh oddelkih** od 1. do 4. letnika (pesmi oziroma spise lahko denimo preberejo pred razredom ob začetku določene šolske ure). To lahko poteka od 16. novembra do konca decembra.
- **DELI IN OBJAVI:** **pisne izdelke dijakov objavite** tudi v **vašem šolskem glasilu, šolskem radiu, na spletni strani ali družbenih omrežjih** (npr. Facebook) skupaj s prispevkom o poteku obeleževanja mednarodnega dneva strpnosti na vaši šoli. **Vabimo vas tudi, da prispevek objavite v vašem lokalnem mediju skupaj z izbranimi pisnimi izdelki dijakov.**

EKSKURZIJA V SREDIŠČE OZN NA DUNAJU IN POTRDILA O SODELOVANJU:

→ Ekskurzija v središče OZN na Dunaju

Če si želite potegovati za možnost, da ste **del skupine**, ki jo bomo peljali na **poučno izobraževalno ekskurzijo središča OZN na Dunaju, ki je eden od štirih sedežev OZN na svetu** (New York, Ženeva, Dunaj in Nairobi), potem se prijavite in nam pošljite naslednje podatke – iz vsake šole lahko gre en dijak in en učitelj:

- ime in priimek dijaka
- ime in priimek učitelja

Med prispelimi prijavami bomo izžrebali skupino, ki se bo udeležila ekskurzije. Ta bo predvidoma potekala **v mesecu marcu 2019**. Ekskurzija traja en dan.

→ Potrdila o sodelovanju

Po zaključku projekta nam pošljite **kratko poročilo o izvedbi projekta s fotografijo razstave** in poimenski **seznam vseh učiteljev, ki so sodelovali v projektu na vaši šoli**. Zatem vam bomo poslali tudi **potrdilo o sodelovanju**

Želimo vam obilo strpnosti in dobrega vzdušja ob izvedbi delavnice!

Avtorja in vodji projekta:

- dr. Nejc Jelen, vodja projekta Mednarodni dan strpnosti – dan za strpnost in prijateljstvo, Izobraževalni center Eksena
- Ajda Bezenšek Špetič, dipl. vzg., strokovna direktorica Izobraževalnih programov, Izobraževalni center Eksena

V sodelovanju z avtorji projekta je program pomagala strokovno pripraviti:

- Katja Kržan, prof. biologije in kemije, pedagog Montessori od 6 do 12 let, vodja programa Učenje prevzemanja odgovornosti in samostojnosti za učenje in delo za šolo v Izobraževalnem centru Eksena